

መን ሲኖር እና እኩሽልካ ጸብቆ ካሎ ወይ ሐሚመክሎት ንብል?

Hvornår er barnet rask/syg?

Tigrinya

ንመወጻል ህጻናትን መክኸላት ጥዕናን

ን ስድራቤታት

ቐሉኡት ክሓመክለዉ ነቲ ቐልዓን ነቲ ን ስድራን ኣስጋኢ ከምዘኾነ ንፈልጥ ኢና፣ ብተወሳኺ ኸኣ ተፈላለዩ ዓይነት ረኽሲ ከባቢ 40% ናይ ምበኮሪ ምኽኒያት ስድራቤታት ካብ ስራሕ ኾይኑ፣ ተፈላለዩ ዓይነት ማርመራታት ከምድገታት ንፈልጥ ኢና።

ኣብ ቐሉዎት ዝሓመኑ ኣዋን ገለ ዘጠራጥር ኩነታት ብዛዕባ ምሕዋይ ወይ ደይምሕዋይ ከጋጥም ይኸእል ኢዩ ማለት ኣብ ሕቶታት እቲ ቐልኣ ሓወዶ ንመወዳሊ ህጻናት ንክኸይድ ብቐዕ ድዩ ወይ ጋን ሓሚጦኦሎም ኣብ ገዛ ክወፅል ዝብል ተጠራጣሪ ኩነታት።

በዚ ምኽንያት ንሕና ብናይ ሶንህድስቲኦልሰ (Sundhedsstyrelsen) ዝቐረበ ምበሪሂታት ብዛዕባ ተለጋጋቢ ሕምዳት ኣብ ሞንጎ ቐልኡትን መንኢያትን ተመርኪስና፣ ንዚኣ መግለጽ ቀሪብናልኩም ኣለና።

መበጽሓና ወይ ዕላማና ኣብ መወዳል ሕጻናትን መንኢያትን ጥዕናን ጸጋን ንኸህሉ ኢዩ።

- ንተለጋጋቢ ሕምዳት ምኽናይ።
- ነቲ ተቐሪቡ ዘሎ መበሪሂታት ብዝዕባ መንስ እቶም ቆልዕት ኣብ ቀረብ መወዳሊታት (መወዳል ህጻናትን መንኢያትን) ንኸመጽኡ ይናቀደሎም። ንስዳራቤታትን ሰርሕተኛታት መወዳሊ ህጻናትን ብቐለል ንኸስዕብዎ።

እቲ ማርሂታት ኣብዚ ደርኩብ- https://sundhedsstyrelsen.dk/da/sygdom-og-behandling/smitsomme-sygdomme/~/_media/FC52A31AC07E484793B3EE2E5950A9A5.aspx

ወላደኩም መንስ ንምወግል ህጻናትን ዓበይቲ ቆሎታትን ንኸምጽእ ይፍቀዶሉም?

ቆልኦት ነ ንሕድሕድምኡብ መወግል ህጻናትን ዓበይቲ ቆሎታትን በተሕገህ ሕመምቲ ኢዮም ዝለጋገቡ። ዝሓመሙ ቆሎታት ኣብ መወግል ህጻናትን ዓበይቲ ቆሎታትን ነ ምልግጋብ ተፈላልዮ ሕመምቲ ንምቕናስ ኣብ ገዛ ምወግል ኣደገኡ ምዃን ንሕብር። ሓደ ሓደ ጊዜ ሓደ ቆልኦት ሓምጺኦሎ ወይ በፅይ ኣሎምኡ ጥብር ተፅዕኖ ኢዮ።

እቲ ቆልዓ ሓዊዩ ኣሎ

- እንድሕር ናይቲ ቆልዓ ሓፊሻዊ ኩነታት ተረጋጊኡ እንድሕር ኣሎ
- እቲ ቆልዓ ኣብቲ ቀደም ዝሰተፎ ዝነበረ ኣክቲቪቲታት ምክታፍ ክኸኣል ጀሚሮ። ንኣብነት እቲ ቆልዓ ኣብ ደገ ምጽዋትን ምዘዋርን ክኸኣል ኣለዎ።
- እቲ ቆልዓ እንድሕር ረስኒ ዘይብሉ
- ቅንዲ ብቅንዲ ንጥዕና ናይቲ ቆልኦት ተወሳኺ ኸኣ ንምልግጋብ ተፈላልዮ ሕመምቲ ኣብ ሞንጎ ቆልዓት ንምቕናስ እዘን ኣብ ለግሊ ተጠቒስኒ ዘለዎ ዓንቀጻት ከላን ክምጽእ ኣለወን

እቲ ቆልዓ ሓምጺኦሎ

- እንድሕር ናይቲ ቆልዓ ሓፊሻዊ ኩነታት ተተንኪፉ ኣሎ። ማለት ኣንድሕር እቲ ቆልዓ ሕይወቲ ስኢኡ ፈዘዘዝ እንድሕር ይብል ኣሎ ወይ ከኣ ሸቀልቆልን ብኸይቶን ኣንድሕር የብዘሕኣሎ
- እቲ ቆልዓ ኣብቲ ኖርማል ዝሰተፎ ዝነበረ ኣክቲቪቲታት ንምክታፍ ዕቕም እንድሕር ስኢኡ
- እንድሕር ቀጻሊ ምልክታት ናይ ሕመም ኣለዎ፤ ከምን ኣብነት ረስኒ
- እንድሕር ሓደ ካብተን ኣብ ላዕሊ ተተቐሰን ዘለዎ ዕንቐጻት ኣሚኡ—ቅንዲ ብቅንዲ ንጥዕና ናይቲ ቆልኦት ተወሳኺ ኸኣ ንምልግጋብ ተፈላልዮ ሕመምቲ ኣብ ሞንጎ ቆልኦት ንምቕናስ

እንድሕር ሓደ ቆልዓ ማለት ብምጽእ ከይሃወዩ ኣብ መወግል ህጻናትን ዓበይቲ ቆሎታትን ተመሳሰሎ፤ ነ ብሱ ማለት ብመጽእ ሓይሉ ስለደይምኡ እቲ ጠንቂ ናይቲ ሓምጺኦም ዘሎ ሕመምን ኸብ ድድን ወይ ከኣ ካልእ ሕመምን ኸጥሪን ኣብ ሓደጋ ክኸውን ይኸኣል።

እንድሕር እቲ ቆልኦት ኣብዚ ቀረባ እዎን ሓምጺኦ እንድሕር ንሩ፤ ኣብ ገዛ ሓንቲ መንጻት ማለት ብመጽእ ክሓዊ ኣንድሕር ወሲኹ፤ ጸብቕ ነ ገር ኢዮ።

ተሊጋጋቢ ሕምዝት

እተን ብብዝሕ ዝርከባ ተሊጋጋቢ ሕምዝት

- ሰዓል
- ምቕንያት ዘይብሉ ረስኒ
- ረኽሲ ናይ እዝኒ
- ብሮንኪቲስ
- ረኽሲ ናይ ሳምቦቆ ወይ ዓቢ ሰዓል
- ተፈላለዩ ናይ ቐለቡ ሕምዝት (ፍሮማይ፣ ረኽሲ ናይ ቆርባት፣ ተፈላልዩ ዕይነት ናይ ረስኒ ሕምዝትን ናይ ኢድን፣ እግሪን-አፍን ሕምዝት)
- ወጽኣት
- ማይ መዓገ ቁስሊ
- ረኽሲ ናይ ዓይኒ (ቡሩዕ ምውጊን ንብርሃን ምጽላእን ዘይተረጋገ አ ሓፊሻዊ ኩነታትን አለዎ)

ወጽኣት እንድሕር ኮይኑ እቲ ቐልዓ ፈለማ ናይ ደገ ሽንቱ ኖርማል ምስ ኮነ ኢዩ አብ መወዳል ህጻናትን ዓበይቲ ቆልዑትን ከመጽእ ዝግብኦ

አብ ማይ መዓገ ቁስሊ

ፈለማ እቲ ቆልዓ ንዚ ምስ አጫኣ አብ መወዳል ህጻናትን ዓበይቲ ቆልዑትን ከመጽእ ይፍቀዶ (ዋላ እንድሕር ሕክምና ጀምሩ ይሃሉ)፣ እሱ ኻኣ እቲ ቁስሊታት ደሪቐ ተቐሊጠክ ወደቕ ምስ ጀመረ ኢዩ።

አብ ቡርቆዕ ረኽሲ ናይ ዓይኒ እቲ ቐለዓ ንተወሓደ ክልተ መዓልቲ ተሓከም ጉልዒ ደይብሉ ብርሃን ደሰማዎን ምስ መላእ ብምሉእ ዝተረጋገ አ ሓፊሻዊ ኻኣ ተት፣ ንመወዳል ህጻናትን ወይ ዓበይቲ ቆልዑትን ከምላስ ይፍቀዶ። አብ ፉኸስ ረኽሲ ናይ ዓይኒ እቲ ቐልዓ እንድሕር ጉልዒ ዘይብሉ፣ ዓይኑ ካብ ቐይህ ንጸዓዳ አንድሕር ተመላሲ አብ መወዳል ህጻናትን ወይ ዓበይቲ ቆልዑትን ከምላስ ይፍቀዶሉ።

እቲ መጀመርያ መብርሂ ዝብሉ፣ ሓደ ዝሓመመ ቐልዓ አብ መወዳል ህጻናት ወይ ዓበይቲ ቆልዑት ከመጽእ ይብሉን፣ ተወሳኺ ኸኸአ ተሊጋጋቢ ሕምዝታዎ ዘለዎ ቐልዓ አብ መወዳል ህጻናት ወይ ዓበይቲ ቆልዑት ንክምላስ ምላእ ብመላእ ምስ ሓወዩ ጥራይ ኢዩ።

ተላጋግቢ ሕመምን ዘለዎ ቆልዓ መላእ ብመላእ ከይሓወየ ንመወዳል ህጻናት ወይ ዓበይቲ ቆልዓት ምጥጻእ

ዋላ ቁሩብ ናይምልግጋብ ሪስክ እንድሕር ኣሎ ሓደ ቆልዓ ኣብ ገለ ተወሰነ ሕመማት ንመወዳል ህጻናት ወይ ዓበይቲ ቆልዓት ከመጽእ ይፍቀደሉ ኢዩ (ድሕሪ ቆጶራ ምስ ሓኪም) ንኣብነት

- ናይ ጽፍኢት ሕመም (ፎካል ብይቫይሩስ ትጅመር ትላጋጋቢት ናይ ቆሎት ሕመም)
- ኢድ-፤ እግሪን- ናይ ኣፍን ሕመማት
- ናይ ሰዓል ቁስሊ
- ናይ ቆሎት ሓሰኻ (ስጋብ ሕክምና ዝጅመር ተላጋቢ ኢዩ)
- ማይ መገገ ቁስሊ

ኢቲ ሕመማት ናይ ተላጋጋቢ ከለዎ፣ ኢት ቆልዓ መላእ ብመላእ ሓዊዩ ኢቲ ሓፈሻዊ ኩነታቱ ምስ ተረጋገኦ ጥራይ እኹም ነቲ ቆልዓ ንመወዳል ህጻናት ወይ ዓበይቲ ቆልዓት ከተመድዎ ዝፍቀደሉኩም።

ኣብ ገለ እዋናት እቲ ቆልዓ ሓደ ካብተን ኣብ ተሓቲ ተጠቒሰን ዘለዎ ሕመማት ሓሚኑሕክምና እንድሕር ጀምሩ ንመወዳል ህጻናት ወይ ዓበይቲ ቆልዓት ከመጽእ ይፍቀደሉ ኢዩ።

- ቁምጌ
- ሃካኪን

ኢቲ ሕመም እቲ ቆልዓ ኣብ መወዳል ህጻናት ወይ ዓበይቲ ቆልዓት ከሎ እንድሕር ተረኽብ ወይ ተፈለጠ፣ ስድርኡ ነቲ ቆልዓ ከምስዶዎ ከለዉ ብዛዕባ ኢቲ ሕመም ከሕበሩ ኣለዎም።

እንድሕር ናይቲ ቆልዓ ኩነታት (ሓሚኑ-ኣሎ ወይ ጠፅይ ኣሎ) ኣጠረጫ እንድሕር ኮይኑ

- ንሓክ ማኩም ተዋኸስዎ
- ኢታ ነርስን ኣቶም ሰራሕተኛን ናይቲ መወዳል ህጻናት ወይ ዓበይቲ ቆልዓት፣ በደይ ናቲ ክምፍቓድ ንሓኪምኩም ከረኽቡዎ ኣይፍቀደሉምን ኢዩ
- ዓብዕበይቲ ተላጋጋብቲ ሕመማት ከምና ኣብነት ኣንቀጸ ወይ ምኒን ጊቲስ (ኣንቅጺ ካብ ነድሪ ሸፈን ሓንጎልን ዕትብቲ ዓንዲ ሕቕን ዝመጽእ ሕመም)ግን ኢቲ ወሳኔ ታት ድወስድ ኢቲ ናይ መገገ ታዊ ሓኪም ኢዩ

ሕግ ማሰጠም ናይ ሓገራታ ኣገባብ ኣመሃህባ መባራሂታት

- ሕላፊ ናይቲ መወጣል ህጻናት ወይ ዓበይቲ ቆልዑት ብዛዕባ ተለጋጋቢ ሕግማት ን ቶም ስድራ ሕብሬታ ከሰጋግር ኣለዎ
- እቲ ሓላፊ ናይ መወጣል ህጻናት ወይ ዓበይቲ ቆልዑት ዓብዕብይቲ ተለጋጋብቲ ሕግማት ከም ናብነት ኣንቀጻ ወይ ምኒንጊቲስ ከጋጥም ከሎ ምስቲ መንግስታዊ ሓኪም ተሰማግዖ ን ቶም ስድራቤታት ሕብሬታ ከሰጋግረ ሎም ኣለዎ
- ሓለፍቲ መወጣል ህጻናት ወይ ዓበይቲ ቆልዑት ኢቲ ናቶም ሓገራታ ናይ ሕግማት ከብቶም ስድራ ብሓኪም ተረጋገጹ ዝመጽ ሓገራታ ክኸውን ኣለዎ።

ሕላፍነት ናይቶም ሰራሕተኛ

ሓደ ቆልዓ እንድሕር ሕግማት ኣሎ። ተወሳኺ ከኣ ሓሚኮኪይከውን ጥርጣሬ እንድሕር ኣሎ ምስኡ ኸኣ እቲ ሓፈሻዊ ኩነታት ናይቲ ቆልዓ ተተንኪፉ ኣሎ (የ ምልስ ወይ ወጽኣት ወይ ተፈላየ ዕይነት ቅንዛ እንድሕር ኣለዎ)፣ እቶም ሰራሕተኛ ምእንታን ኣቶም ስድራ ወላዶም ገዛ ንኸወሰድዎ ክድወልሎም ወይ ብኸልእ መንገዲ ክረኽቡዎም ኣለዎም።

ምሃብ መዳሃኒት ኣብ ገዛ ጥራይ ንኸከውን ምፍታን ኣድልዩ ምዃኑ ንሕብር፣ ኣብ ቆሞይ ወይ ንነዊሕ ጊዜ ዝጸንሕ ሕግማት ኣብ መጻፍቲ ቡዙሕ ጊዜ መድሃኒት ምሃብ ኣድልዩ ክኸውን ይኸእል ኢዩ።

መባራሂ ናይ ኣዋሃህባ መድሃኒት ኣብ መወጣል ህጻናትን ወይ ዓበይቲ ቆልዑትን ቤት ትምህርቲን ኣብ ናይ ቃት ኢንፎርሜሽን (Retsinformation) ሆምፔግ ይርከብ፣
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=133849>

ናይ ስነ ጥዕና/ጽሬት መባራሂታት

ኣታ ነርስ ምስታ ሓላፊት ናይቲ ትካል (መወጣል ህጻናትን ወይ ዓበይቲ ቆልዑትን ቤት ትምህርቲን) ኮይና ኣብቲ ትካል ናይ ዓመታዊ መርመራ ወይ ቅጽጽር ናይ ስነ ጥዕና/ጽሬት ክትገብር ኣለዎ።

እታ ሓላፊት ናይቲ ትካል እቶም ሰራሕተኛ ኣብ ስነ ጥዕና/ጽሬት ማለት ናይ ኢድ ስነ ጥዕና/ጽሬትን ናይ ተለጋጋቢ ሕግማትን ጥዕና/ጽሬትን ምእንታን ኣብቲ ትካል ጽቡቕ ኩነታት ናይ ስነ ጥዕና/ጽሬት ንኸህሉዎኹልኩል ፍልጠት ንኸህልዎም ወይ ንኸሕዙ ክትጽር ኣለዎ።

አብታ ትካል በዙፋት ቆሎው እንድትሰማህም

አብ ብዙሕ ዝለጋገብ ስምዖን ከም ወጽኦት ወይ ኢምፕቲን (ተምሃላላፊ ናይ ቆርባት ስምዖን) ፉሉይ ጥንቃቄ ክግበር ኣለዎ።

እታ ሓላፊት ናይቲ መወኛል ህጻናት ወይ ዓበይቲ ቆልዑት ምስታ ናይ ስኮል ኮይና ኣብ ስነ ጥዕና/ጽሬት እንታይ ዓይነት ስጉምቲታ ክወስዱ ከምዘለዎም ክትማኸር ኣለዎ።

ናይ ስድራ ሓላፍነት

አብ መወኛል ህጻናት ወይ ዓበይቲ ቆልዑት ምስታ ሕናይ ተሓላለፍቲ ስምዖንን ንምቕናስ ድሓመቆልዓን ንመወኛል ህጻናት ወይ ዓበይቲ ቆልዑት ደይ ምወሳድ።

ስዳራቤታት ነዚ እን ፅንቐጻት ክኹቡሩ ኣለዎም

- ድሓመቆልዓ ንመወኛል ህጻናት ወይ ዓበይቲ ቆልዑት ደይ ምወሳድ
- እቲ ገመጋም ኣቶም ሰርሕተኛ ነቶም ስድራ ደዊሎም ብዛዕባ ናይቲ ቕሎዓ ምስምዖን ናይቲ ስምዖን ተሓላለፍነቱን ዝቕርብዎ ክኸበር ኣለዎ።
- እቲ ሱን ህድስቲ ኦልሰን (Sundhedsstyrelsen) ዝቕርቦ ምበርሂታት ብዛዕባ ትመካለላፊ ስምዖን ክፈልጡወይ ክመራመሩ ኣለዎም
- ነቲ መወኛል ህጻናት ወይ ዓበይቲ ቆልዑት ብዘዕባ ስምዖን ናይቲ ቆልዓ ምስብር
- ንተቐረብሳ ሰዳዊ ምልክታ ወይ መበርሂ ብዘዕባ ፉሉይ ጥንቅቄ ናይ ተሓላለፍቲ ስምዖን ኣብ ፉሉይ ኩነታት ክስተዋዕ ሉሉ ኣለዎም
- ስምዖን ምእንታን ክይተሓላለፍ ነቲ ወላድካ ክተምጽኦን ክትወስዶን ከለኻ ኢዱ ምስጻብ

አብ Sundhestetjenesten-egedal.dk ንተወሳኺ ሕብሬታ ”Sundhed er i dine hænder” ማለት ጽሬት ኣብ ኢድካ ኢዶ ትብል ማጽሕፍት ክተንብብ ትኽእል ኢኻም ተወሳኺ ኻኻ ”HYGSI” ትበሃል ፊልሚክትርኡ ትኽእሉ ኢኻም።

እዛ ማጽሕፍት ኣብ ወሒ 10-2016 እያ ተቐሪባ

**Egedal
Kommune**

ምክርቤት ከተማ አደል

Dronning Dagmars Vej 200

3650 Ølstykke

ቁ.ስልክ: 7259 6000

kommune@egekom.dk

egedalkommune.dk